

Bijlage J: Ambities uit het bestuursakkoord Waterbetrokken (2019-2023)

- **Samenwerken met de omgeving**

Het waterschap wil als verbindende overheid actief op zoek naar koppelkansen om verschillende maatschappelijke vraagstukken integraal aan te pakken, gaat brede samenwerking aan en levert gebiedsgericht maatwerk. Als democratisch waterschap betrekken zij de omgeving, met een echt open houding, bij het vraagstuk en niet pas bij de oplossing.

Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?

- Voor het concreet maken van samenwerken tussen overheden binnen het beheergebied van het waterschap is in maart 2020 het Handboek 'Samenwerken op dijken' gepubliceerd. Dit handboek beschrijft de samenwerking en gemaakte afspraken tussen de gemeenten en het waterschap.
- Het waterschap werkt binnen dit project nauw samen met de provincie Utrecht. Gezamenlijk is gekeken naar de compensatieopgaven zoals het gedeeltelijk dempen van de waterplassen bij dijkvak 11 en 13 binnen het NNN-gebied. Met de provincie Utrecht is samengewerkt en vastgesteld dat op een andere locatie binnen het projectgebied zowel de NNN-compensatie als watercompensatie worden gerealiseerd.
- De bewoners en andere belanghebbenden in de omgeving zijn vanaf de start van het project betrokken bij de dijkverbetering. Tijdens (keukentafel)gesprekken heeft de omgeving wensen en belangen kenbaar gemaakt.

- **Naar een klimaatbestendig watersysteem: Waterveiligheid**

Het waterschap zorgt ervoor dat de inwoners in het beheergebied veilig en met droge voeten wonen, werken en recreëren in ons beheergebied, tegen zo laag mogelijke kosten. Het waterschap stelt hoge eisen aan de veiligheid van dijken. Alleen zo blijft ons gebied droog en veilig. Waar nodig worden de dijken versterkt. In dit project is de waterkering zowel op hoogte als binnenwaartse stabiliteit afgekeurd, waardoor een dijkverbetering zorgt dat de dijk weer aan de geldende normen voldoet.

Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?

- Voor dit dijkverbeteringsproject wordt de kering voor grotendeels opgehoogd in grond en enkele dijktrajecten versterkt met steunbermen. Voor een aantal locaties wordt een stalen damwand aangebracht om rekening te houden met de bestaande woningen in het projectgebied. Op deze wijze blijft het achterliggende land tegen het hoge water vanuit de boezem Geuzensloot nu en in de toekomst.

- **Schoon water voor mens, dier en natuur: Biodiversiteit**

- **Kaderrichtlijn Water (KRW)**

In de uitwerking van ieder plan wordt de doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water meegenomen. Hierbij mag in een gebiedsgerichte aanpak de ecologische, chemische en biologische waterkwaliteit niet verslechteren, en waar mogelijk verbeteren we de waterkwaliteit om onze ecosystemen te beschermen.

Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?

- Ter hoogte van dijkvak 10b wordt een stalen damwand in de kruin van de dijk geplaatst. Eventuele achteruitgang van vegetatie als gevolg van de uitvoeringsmethode wordt na voltooiing terug geplant. Op deze wijze wordt op de huidige locatie van dijkvak 10 de ecologische toestand van het water niet verslechterd.
- De natuurvriendelijke oever bij dijkvak vormt een natuurlijke land-water overgang en biedt een diversiteit van waterdiepten voor verschillende type (watergebonden) vegetatie.
- Netto is er dus een verbetering van de ecologische kwaliteit in de Geuzensloot/Amstellandboezem.
- **Biodiversiteit**
"Het algemeen bestuur van het waterschap heeft in juli 2021 een biodiversiteitsherstelplan vastgesteld. Het doel van dit plan is om schade aan biodiversiteit te voorkomen en bij te dragen aan herstel en versterking. Er wordt onderzocht of de dijkverbetering kansen biedt op de verbetering van biodiversiteit."

Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?

- Zoals eerder beschreven in de vorige paragraaf wordt, ter hoogte van dijkvak 2, een natuurvriendelijke oever aangelegd. Verder worden bij dijkvakken 11 en 13 steunbermen aangebracht. Dit heeft als gevolg dat de achterliggende plas (binnen het NNN-gebied) deels wordt gedempt. Om dit te kunnen compenseren is er, in samenwerking met de provincie Utrecht en het Rijk, een locatie gevonden om deze natuurwaarden en gedempte water te compenseren binnen hetzelfde NNN-gebied.
- **Samenwerken aan energietransitie en de kringlooeconomie**
Het inkoop-en aanbestedingsbeleid is in 2019 herzien, hiermee is een sociaal, duurzaam en regionaal beleid gevormd. Het waterschap sluit daarmee aan bij geactualiseerde normen van de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met het oog op een werkbaar systeem van eigen aanbestedingsregels voor ons waterschap, gemeente Amsterdam en Waternet zelf
Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?
 - Het streven is om zoveel mogelijk materialen (zoals bestaande grond -en constructies) te hergebruiken. Bovendien stuurt het waterschap in de aanbestedingsprocedure op het (her)gebruik van duurzame en herwinbare energiebronnen door civiel aannemers die. Zij scoren hoger en maken een grotere kans om het werk gegund te krijgen. Dit is in lijn met het inkoopbeleid.
- **Financiën: ambitieus, realistisch en betaalbaar**
Vanuit het waterschap is het van essentieel belang dat de noodzakelijke ambities en de betaalbaarheid op zowel korte als lange termijn met elkaar in balans zijn.
Hoe is dit tot uiting gekomen in het dijkverbeteringsproject?
 - Er wordt in één werk meerdere verbeteringen aangebracht in het watersysteem. Dit is kosteneffectief. Met het verleggen van de dijk in dijkvak 2 wordt een boezemknelpunt opgelost. Verder is voor dit project het doel gesteld om een natuurvriendelijke oever te creëren bij dijkvak 2. Hierdoor worden zowel de KRW als de fauna waarden binnen het projectgebied versterkt en bijgedragen aan deze doelstellingen.
 - Ter hoogte van dijkvak 2 ook het talud verflauwd (talud 1:5). Dit zorgt ervoor dat de biologische boer (pachter) het stuk land ook kan gebruiken om erop te werken. Op deze manier is de dijk versterkt en functioneel ingericht voor het werk van de biologische boer.

Ambities Duurzaam Grond, Water- en Wegenbouw (GWW)

Ambitiweb

Ruimtegebruik

Het thema ruimtegebruik heeft betrekking op de beslaglegging op onbebouwde ruimte vanuit een project. Omdat ruimte schaars is in Nederland, is het belangrijk dat we beschikbare ruimte zo efficiënt en multifunctioneel mogelijk inrichten.

- De meeste dijkvakken worden in grond opgehoogd. Dit is adaptieve en toekomstbestendiger dan het plaatsen van een damwand.
- Door het verleggen van een dijk en het creëren van een flauw talud kan deze dijk multifunctioneel worden gebruikt. Dit is afgestemd tussen het waterschap AGV, de grondeigenaar en de pachter. Dit betekent dat de boezem ter plaatse wordt verbreedt, de grondeigenaar behoudt zijn aantal vierkante meters land, de dijk wordt opgehoogd en de creatie van natuurvriendelijke oever (multifunctioneel gebruik).
- In het NNN-gebied aan de zuidzijde van dijkvak 11 en dijkvak 13 wordt een steunberm aangebracht aan de dijk. Dit is van invloed op het formeel aanwezige NNN-natuurtype en daarom is natuurcompensatie nodig. Door het creëren van natuurtypen met een hogere natuurwaarde in het NNN-gebied, wordt voorkomen dat er natuurcompensatie buiten het NNN-gebied nodig is.

Materialen

Het thema materialen gaat over het minimaliseren van materiaalgebruik en negatieve milieueffecten voortvloeiend uit het materiaalgebruik.

- Voor de variantenafweging zijn DuboCalc berekeningen gemaakt om de duurzaamheidsscore van verschillende varianten mee te laten wegen bij het bepalen van de voorkeursvariant per dijkvak..

Water en Klimaatadaptatie

Het thema water gaat over het borgen van de waterkwaliteit en de waterkwantiteit (m.a.w. duurzaam waterbeheer). De verandering van het klimaat zal zorgen voor meer extremen in neerslag en droogte. Bij waterkwaliteit is te denken aan schoon water schoonhouden, scheiden van vuil en schoon water en schoonmaken wat verontreinigd is. Waterkwantiteit heeft betrekking op de waterveiligheid van overstroombare gebieden en het voorkomen van zoetwatertekort en uitdroging.

- De dijk wordt bestendiger voor het toekomstig hoogwater en draagt daarom bij aan klimaatadaptatie.
- Het verleggen van de dijk landinwaarts bij dijkvak 2b/3a resulteert in een toename van het wateroppervlak van de Geuzensloot ten behoeve van de waterberging in de boezem.

Ecologie en biodiversiteit

Ecologie en biodiversiteit hebben betrekking op de samenhang in de leefruimte van de aanwezige verschillende soorten planten en dieren.

- Bij dijkvak 2 wordt een natuurvriendelijke oever aangelegd. Dit draagt bij aan een verbetering van de aquatische flora en fauna in de boezem (KRW-lichaam).
- Ook wordt het hierdoor makkelijker voor dieren om in en uit het water te komen.
- In het vervolgstadium van de voorbereiding van de dijkverbetering wordt in samenspraak met de grondeigenaren gekeken of er bloemrijke dijken gerealiseerd kunnen worden
- Ten zuiden van dijkvak 11 en 13 wordt als onderdeel van de benodigde natuurcompensatie van dit NNN-gebied de natuurwaarden verbeterd door deze herinrichting en voorziene beheerplan. Er komt een hoogwaardige natuurtype terug na de dijkverbetering. Hiermee wordt bijgedragen aan een verbetering van de biodiversiteit.

Sociale relevantie

Sociale relevantie heeft betrekking op het sociaal welzijn van gebruikers en omwonenden van een project. Sociaal welzijn kan hierbij breed worden opgevat.

- Er is met regelmaat contact onderhouden met de omwonenden en perceeleigenaren over de dijkverbeteringsproject en de mogelijke impact op de omgeving en de wensen zijn geïnventariseerd en worden waar mogelijk meegenomen.
- In de uitwerking van ontwerp dijkvak 2 is er samen met de grondeigenaar en pachter van dit land gekeken hoe de toekomstige situatie kan bijdragen aan een natuurinclusivere vorm van landbouw.

Energie

Het thema energie heeft betrekking op het energieverbruik in de verschillende levensfasen van een object of systeem, van aanleg tot en met sloop en op de CO₂ emissie die daarmee gepaard gaat

- Er ligt een kans om de aan- en afvoer van grond via de Geuzensloot te doen met schepen. Dit draagt bij aan een beperking van de emissies in de realisatiefase.